

Konferans Çağrısı

“Cumhuriyet’in Kuruluşu, Siyasal Akımlar ve Tarih Yazımı Üzerine Yeniden Düşünmek”

*Işık Üniversitesi
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi (İİSBF)*

*23-24 Ekim 2025
Şile- İstanbul*

Mondros Mütarekesi’nden Takrir-i Sükûn Kanunu’na uzanan dönem, Millî Mücadele’nin yürütüldüğü, saltanat ile hilafetin kaldırılarak Cumhuriyet’in ilan edildiği, ulusal ve seküler karaktere sahip yeni rejimin temellerinin atıldığı bir kuruluş sürecidir. Bu dönemde siyasal yelpaze oldukça genişlemiştir. İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin iktidardan düşmesinin ardından birçok sol akım etkinlik kazanmış; korporatist ve halkçı programlar etrafında toplanan İttihatçılar, İstanbul ve Ankara’daki liberal ve muhafazakâr çevrelerle birlikte siyasal alanı çeşitlendirmiştir. Bu çok-aktörlü dönem, Halk Fırkası karşısında muhalif bir odak haline gelen Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası’nın Kasım 1925’te kapatılmasıyla sona ermiş; Serbest Cumhuriyet Fırka istisnası dışında, II. Dünya Savaşı sonrasına kadar sürecek yeni bir tek-partili dönem başlamıştır.

Işık Üniversitesi İİSBF tarafından düzenlenen bu etkinlik, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş sürecine odaklanmaktadır. Konferans, bir yandan bu tarihsel dönüşümün dinamiklerini incelerken, diğer yandan da söz konusu sürecin farklı siyasal akımlar tarafından nasıl yorumlandığını ve tarihyazımında nasıl ele alındığını tartışmaya açmayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, Cumhuriyet’in kuruluş sürecinin, bu sürece doğrudan katılan siyasal akımlar tarafından nasıl kavramsallaştırıldığı sorusu, bu akımların siyasal, iktisadi ve idari düzene ilişkin programları ve iktidarın meşru temellerine dair görüşleri ışığında değinilecek önemli bir gündem teşkil etmektedir. Tartışmaya açmak istediğimiz bir diğer konu ise, kuruluş sürecinin sonraki yıllarda farklı siyasal akımlar tarafından nasıl anlamlandırıldığıdır. Bilindiği gibi Türkiye’de, II. Dünya Savaşı’ndan sonra milliyetçi ve uç sağ eğilimlerden sosyal demokrat ve sosyalist hareketlere, İslami ve muhafazakâr akımlardan merkez sağ yönelimlere uzanan geniş bir siyasal yelpaze ortaya çıkmış, kadın hareketleri ve feminist yaklaşımlar siyasal alanın dönüşümünde önemli roller oynamıştır. Bu akımların Türkiye’nin mevcut koşullarına ilişkin tahlilleri ve ideolojik yönelimleri, Milli Mücadele ile Cumhuriyet’in ilk yıllarına dair tarihsel anlatılarla nasıl bir ilişki içindedir? Türkiye’nin yakın tarihinde etkili olmuş siyasal eğilimler, kuruluş sürecini nasıl ele almış; bu sürecin hangi boyutlarını ön plana çıkaran tarihsel anlatılar geliştirmiştir? Bu anlatılar, zaman içinde değişen siyasal konjonktürlere bağlı olarak ne tür dönüşümler geçirmiştir? Siyasal akımların kuruluş dönemine ilişkin tarihsel anlatılarıyla geleceğe dair siyasal programları arasında nasıl bir ilişki kurulmuştur?

Konferans, 23-24 Ekim 2025 tarihlerinde Işık Üniversitesi Şile Kampüsü’nde gerçekleştirilecektir. Katılım ücretsizdir; ancak kayıt zorunludur. Metodolojik olarak yenilikçi, kuramsal olarak özgün, sosyal bilimlerde ve akademik tarihyazımında ortaya çıkan paradigma değişikliklerini eleştirel bir çerçevede değerlendirerek kuruluş sürecine ilişkin bilgi birikimiyle ilişkilendiren tebliğlerin konferansta yer alması özellikle teşvik edilmektedir. Kuruluş sürecine dair feminist okumalar ve toplumsal cinsiyet perspektifleri de değerlendirilmek istenen temalar arasındadır. Tebliğ sunmak

isteyen katılımcıların, kısa özgeçmişleriyle birlikte 250-500 kelimelik bildiri özetlerini en geç 4 Ağustos 2025 tarihine kadar iisbf.konferans@isikun.edu.tr adresine göndermeleri gerekmektedir. Değerlendirme sonuçları 25 Ağustos 2025'te açıklanacaktır. Kabul edilen bildirilerin son halleri 6 Ekim 2025'e kadar iisbf.konferans@isikun.edu.tr adresine iletilmelidir.

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Rabia Karakaya Polat

Doç. Dr. Erol Ülker

Ar. Gör. Bahadır Er

Ar. Gör. İlgi Doğa Albasar

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Hasan Bülent Kahraman (Işık Üniversitesi)

Prof. Dr. Aslı Şen Taşbaşı (Işık Üniversitesi)

Prof. Dr. Seda Demiralp (Işık Üniversitesi)

Prof. Dr. Murat Metinsoy (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Sinan Yıldırım (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Ömer Turan (Bilgi Üniversitesi)

Prof. Dr. Özlem Kayhan Pusane (Işık Üniversitesi)

Prof. Dr. Ödül Celep (Işık Üniversitesi)